

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobce: **Nejvyšší státní zástupce**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, proti žalovanému: **Obecní úřad Libouchec**, se sídlem Libouchec 211, **za účasti osob účastněných na řízení**: a) Ing. V. Č., b) SVEP, a. s., se sídlem V. Řezáče 315, Most, zast. JUDr. Ladislavem Vostárkem, advokátem se sídlem Mickiewiczova 242/17, Praha 6, c) Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem Čerčanská 12, Praha 4 a d) LASTA a. s., se sídlem Bělehradská 1119/6, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení b) proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 23. 2. 2011, č. j. 15 Ca 51/2009 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou k ochraně veřejného zájmu podle § 66 odst. 2 s. ř. s. u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2006, č. j. SÚ/089/248/06, kterým byla povolena změna stavby před jejím dokončením. Jednalo se o stavbu „Výstavba 3 ks stožárů větrných elektráren“ na pozemku p. č. 709/1, 709/2, 709/3, 739 a 821 v katastrálním území Petrovice, včetně přípojky na VN na pozemku p. č. 2919/1 a 2919/2 v katastrálním území Petrovice, pozemku p. č. 4591 v katastrálním území Krásný Les v Krušných horách, pozemku p. č. 1035 v katastrálním území Nakléřov a pozemku p. č. 1179/1, 1179/2, 310/1, 310/2 a 312 v katastrálním území

Knínice u Libouchce. Žalobce shledal závažný veřejný zájem na podání žaloby, neboť stavba byla realizována na území, které se dle nařízení vlády č. 28/2005 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Východní Krušné hory (dále jen „nařízení č. 28/2005 Sb.“), nachází v Ptačí oblasti Východní Krušné hory náležející do soustavy Natura 2000 a v řízení o změně stavby před jejím dokončením byly porušeny právní předpisy sledující ochranu životního prostředí; nebylo tak možné vyloučit nevratný zásah do přírodních podmínek uvedené ptačí oblasti.

Krajský soud v Ústí nad Labem podané žalobě rozsudkem ze dne 23. 2. 2011, č. j. 15 Ca 51/2009 - 56, vyhověl, napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud na základě správního spisu vycházel z toho, že žalovaný dne 4. 11. 2004 oznámil zahájení sloučeného územního a stavebního řízení k výše specifikované stavbě; žadatelem o umístění stavby a stavebníkem byla osoba zúčastněná na řízení b). Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 1. 2005, č. j. SÚ/013/600/04/05, byla předmětná stavba umístěna a povolena. Dne 25. 5. 2006 pak žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí, kterým byla povolena změna stavby před dokončením v tom smyslu, že větrná elektrárna VTE SO 01 na pozemku p. č. 709/1 bude posunuta o 216 m jižním směrem a větrná elektrárna VTE SO 03 na pozemku p. č. 821 bude posunuta o 317 m jihovýchodním směrem.

Krajský soud konstatoval, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s § 126 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále jen („stavební zákon“), dle něhož platilo, že dotýká-li se řízení dle stavebního zákona zájmů chráněných zvláštními předpisy, rozhodne stavební úřad jen v dohodě, popřípadě se souhlasem orgánu státní správy, který chráněné zájmy hájí. K výstavbě přitom mělo dojít v lokalitě, která je součástí Ptačí oblasti Východní Krušné hory vymezené nařízením č. 28/2005 Sb., přičemž problematika ptačích oblastí je upravena zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v relevantním znění (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Napadené rozhodnutí přitom žalovaný vydal, aniž by se vůbec pokusil příslušný orgán ochrany přírody kontaktovat a v řízení jej zcela opominul. Pokud žalovaný a osoba zúčastněná na řízení b) uváděli, že v době vydání napadeného rozhodnutí disponovali platným stanoviskem k posouzení vlivu záměru na životní prostředí a závazným stanoviskem k zásahu do krajinného rázu, nebylo možné tento argument akceptovat, neboť obě tato stanoviska byla vydána před nabytím účinnosti nařízení č. 28/2005 Sb., tj. v době, kdy předmětná ptačí oblast ještě neexistovala, a uvedené dokumenty tedy nemohly zohlednit eventuální dotčení zájmů vztahujících se k této ptačí oblasti.

Žalovaný měl dle krajského soudu po stavebníkovi vyžadovat předložení stanoviska orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, zda předmětný záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na danou ptačí oblast a zda tedy je třeba provést podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny hodnocení důsledků tohoto záměru na území dané ptačí oblasti a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. Termín záměr byl přitom podle krajského soudu definován nikoli v zákoně o ochraně přírody a krajiny, ale v zákoně č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, v relevantním znění (dále jen

pokračování

„zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“). Krajský soud měl za to, že výstavbu předmětných větrných elektráren bylo třeba považovat za „záměr“ ve smyslu § 3 písm. a) a přílohy č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, přičemž nebylo možné akceptovat argumentaci žalovaného a osoby zúčastněné na řízení b), že se v daném případě jednalo pouze o změnu záměru, která hodnocení nepodléhala. Změnu umístění stavby v řádech stovek metrů, byť v rámci téže parcely, nelze považovat za změnu záměru, ale za zcela nový záměr, který podléhá hodnocení dle § 45h a násl. zákona o ochraně přírody a krajiny. Stavebník tak měl v řízení povinnost předložit příslušné stanovisko orgánu ochrany přírody a žalovaný měl povinnost jej vyžadovat.

Krajský soud byl také toho názoru, že napadené rozhodnutí bylo nezákonné i z toho důvodu, že bylo vydáno pouze v řízení stavebním o změně nedokončené stavby (podle § 68 stavebního zákona); pokud totiž došlo ke změně umístění stavby, byť v rámci shodných parcel, mělo být o věci rozhodnuto v územním řízení. Napadené rozhodnutí tak nemělo oporu v územním rozhodnutí o umístění stavby, které bylo v daném případě vydáno ve sloučeném územním a stavebním řízení, neboť předmětem žalobou napadeného rozhodnutí byla právě změna umístění stavby. Nebyly tudíž posouzeny dopady změny umístění stavby na dotčené veřejné zájmy, jako např. na hlukové poměry, letecký provoz nebo krajinný ráz. Krajský soud uvedl, že ačkoli bylo podání žádosti o změnu stavby před jejím dokončením motivováno snahou vyhovět výsledku místního referenda občanů obce Petrovice, nebylo možné bez provedení územního řízení posoudit, zda změna skutečně povede k vyšší ochraně veřejných zájmů a zdraví občanů obce Petrovice.

Dle názoru krajského soudu nadto nebude v dalším řízení možné, aby žalovaný rozhodl o změně územního rozhodnutí postupem podle § 41 stavebního zákona, ale bude třeba vydat zcela nové územní rozhodnutí o umístění stavby za dodržení všech relevantních právních předpisů.

Krajský soud přitom nepřipustil žalovaným navržený důkaz spisem Krajského úřadu Ústeckého kraje sp. zn. 190/3537/ŽPZ, neboť z něj nemohly být zjištěny skutečnosti rozhodné pro nynější řízení.

Osoba zúčastněná na řízení b) (stěžovatel) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž uvedla, že ji opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel v první řadě namítal, že krajský soud nesprávně považoval změnu umístění dvou stožárů větrných elektráren za nový záměr, a nikoli za změnu dosavadního záměru. Nelze za nový záměr považovat pouhý přesun dvou stožárů VTE v rámci jedné lokality a stejných pozemků, které jsou navíc v územním plánu obce Petrovice a na základě územního rozhodnutí určeny k výstavbě VTE. Bylo by v rozporu se zásadami uvedenými v § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, kdyby stavebník musel při každé změně umístění stavby na stejném pozemku žádat o nové územní rozhodnutí. Rozlišení pojmů „záměr“ a „změna záměru“ je přitom ve věci klíčové. Toto rozlišení vyplývá ze zákona o posuzování vlivů na životní prostředí; dle § 4 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, v relevantním znění, nepodléhala předmětná změna záměru posouzení vlivů na životní prostředí. V době vydání žalobou napadeného rozhodnutí se na záměr stěžovatele vztahovalo platné stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody a přesun týchž VTE v rámci stejných pozemků, lokality a území nebylo možné považovat za „záměr“, na který by dopadala

povinnost opatřit si stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

Stěžovatel v této souvislosti krajskému soudu vytýkal, že nesprávně vyložil požadavky § 126 stavebního zákona. Stanoviska, vyjádření, souhlasy, posudky apod. orgánu ochrany přírody bylo možné vyžadovat jen, pokud to vyplývalo z tzv. složkových zákonů. Na danou věc se vztahovaly zákon o ochraně přírody a krajiny a zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, z nichž však takový požadavek nevyplýval.

Stěžovatel také namítal, že závěr krajského soudu o potřebě provedení nového územního řízení je nesprávný. Vydáním žalobou napadeného rozhodnutí nedošlo ke změně podmínek územního rozhodnutí, ale pouze ke změně podmínek stanovených ve stavebním povolení. Pro dané území je přitom platné územní rozhodnutí, vydané ve sloučeném územním a stavebním řízení, ze dne 7. 1. 2005, č. j. SÚ/013/600/04/05, na jehož základě došlo k výstavbě VTE SO 2. Pokud by bylo provedeno nové územní řízení, platila by pro předmětné území dvě územní rozhodnutí, což je nepřipustné.

Stěžovatel konečně požádal, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Tento návrh Nejvyšší správní soud zamítl usnesením ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 66/2011 - 90.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyjádřil souhlas s názorem stěžovatele, že se v daném případě nejednalo o nový záměr, ale pouze o takovou jeho změnu, která nepodléhala opětovnému posuzování vlivů na životní prostředí ani provedení zjišťovacího řízení. Z tohoto důvodu nebylo možné požadovat ani stanovisko orgánu ochrany přírody podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny. Obdobné závěry platí pro aplikaci § 126 stavebního zákona. Pro původní záměr, k jehož změně došlo, bylo již ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí příslušné stanovisko vydáno. Toto stanovisko Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 26. 7. 2004, č. j. 3398/6053/04/ŽPZ-stan., jehož platnost byla dva roky od jeho vydání, bylo z hlediska původního záměru kladné.

Žalovaný dodal, že k otázce postupu dotčeného orgánu ochrany přírody bylo třeba provést důkaz spisem Krajského úřadu Ústeckého kraje sp. zn. 190/3537/ŽPZ. Z něj bylo možné posoudit, zda mohlo dojít k zásahu do životního prostředí a zda žalovaný rozhodoval v případě napadeného rozhodnutí v dohodě s tímto dotčeným orgánem. Právě k takové dohodě ve smyslu § 126 stavebního zákona také došlo.

Žalovaný taktéž uvedl, že ve věci nelze hovořit o změně původního územního rozhodnutí, ani o potřebě vydat územní rozhodnutí nové. Pro dané území totiž platí zmíněné územní rozhodnutí ze dne 7. 1. 2005, č. j. SÚ/013/600/04/05, které nebylo vydáním žalobou napadeného rozhodnutí změněno.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti nesouhlasil s argumentací stěžovatele, podle níž § 126 stavebního zákona bylo třeba aplikovat vždy jen za podmínek uvedených v tzv. složkových zákonech. Tento výklad by vedl k závěru, že to byl pouze stavební úřad (resp. žadatel či stavebník), který by v případech, že se řízení podle stavebního zákona

pokračování

týkalo zájmů chráněných zvláštními předpisy, posuzoval, zda bylo třeba v tomto řízení trvat na předložení souhlasu dotčeného orgánu státní správy. Činnost těchto orgánů by tak nahrazoval. Řízení před žalovaným se přitom týkalo lokality, která je součástí ptačí oblasti, týkalo se zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny a rozhodnutí bylo možné vydat pouze v dohodě (se souhlasem) příslušného orgánu ochrany přírody; ten však ve věci vůbec nebyl kontaktován.

Osoby zúčastněné na řízení a), c) a d) se ve věci nevyjádřily.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), která je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále přistoupil k posouzení kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o kasační námitku týkající se aplikace § 126 stavebního zákona, souhlasí Nejvyšší správní soud se závěrem, že stanoviska, vyjádření, souhlasy, posudky apod. orgánu ochrany přírody bylo možné v souladu s uvedeným ustanovením vyžadovat tehdy, když to vyplývalo z tzv. složkových zákonů. V rozsudku ze dne 29. 3. 2007, č. j. 1 As 16/2006 - 54, publikovaném pod č. 1201/2007 Sb. NSS, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že účelem § 126 stavebního zákona byla vedle ochrany dalších důležitých veřejných zájmů zejména ochrana životního prostředí, přičemž tyto zájmy chrání tzv. „složkové zákony“, které tvořily právní okolí stavebního zákona a které upřesňovaly, jaká povolení, závazná stanoviska, posudky nebo vyjádření byly v daném řízení podle stavebního zákona zapotřebí, případně zda byl souhlas orgánu, jenž příslušné zájmy hájí, vůbec nutný.

Je však třeba vzít v potaz, že stěžovatel požádal o změnu umístění části stavby dne 6. 2. 2006, tedy až poté, kdy dne 13. 1. 2005 nabylo účinnosti nařízení č. 28/2005 Sb. Jak již bylo uvedeno, byla tímto nařízením vymezena Ptačí oblast Východní Krušné hory, a to k ochraně populace tetřívka obecného (*Tetrao tetrix*) a jeho biotopu. Ustanovení § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, v relevantním znění, mj. stanovilo, že „*jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek*“. Navazující § 45i odst. 1 cit. zákona, v relevantním znění, dodával, že „*ten, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 (...), je povinen jejich návrh předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na území evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast*“. Samotné nařízení č. 28/2005 Sb. pak s odkazem na § 32 odst. 1 stavebního zákona v § 3 odst. 1 písm. a) stanovilo, že v ptačí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí, lze měnit druh pozemků a způsoby jejich využití jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody.

Je skutečností, že citovaná ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny pojem „záměr“ sama nedefinují, ale odkazují formou poznámky pod čarou na zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Ten pak v § 4 odst. 1 dále rozlišuje mezi pojmy „záměr“ a „změna záměru“. V dané věci však pro otázku, zda bylo třeba stanovisko orgánu ochrany přírody vydané podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny k tomu, zda může změna umístění části stavby mít významný vliv na danou ptačí oblast, tj. na ochranu populace tetřívka obecného a jeho biotopu, a tedy zda by případně následně bylo třeba provést hodnocení tohoto vlivu na populaci tetřívka obecného a jeho biotop podle § 45h a § 45i citovaného zákona, není rozhodné, zda bylo toto nové umístění dvou stožárů VTE třeba považovat za nový záměr nebo takovou jeho změnu, která podléhala podle § 4 odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životního prostředí, v tehdy účinném znění, posuzování podle tohoto zákona, či nikoliv.

Tato skutečnost je podstatná pouze pro závěr o tom, zda bylo třeba změnu umístění části stavby podrobit novému celkovému posouzení vlivů na životní prostředí, resp. jemu předcházejícímu zjišťovacímu řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, nebo zda postačuje původní posouzení, jež vyústilo do stanoviska k posouzení vlivů původního záměru na životní prostředí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství ze dne 26. 7. 2004, č. j. 3398/60530/04/ŽPZ-stan., jehož trvalí platnosti se dovolávali jak žalovaný, tak stěžovatel. Jednalo se však v každém případě o posouzení záměru z hlediska „obecných“ vlivů na životní prostředí; přitom povinnost podrobit daný záměr zjišťovacímu řízení vyplývala přímo z § 4 odst. 1 písm. b) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Stavba předmětných větrných elektráren, o nichž probíhalo ode dne 27. 10. 2004 sloučené územní a stavební řízení, totiž bezpochyby spadala mezi záměry uvedené v příloze č. 1 kategorii II citovaného zákona, které vyžadují provedení zjišťovacího řízení.

Z hlediska „naturového“ posouzení podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny však v každém případě musí být nové umístění dvou stožárů VTE považováno za samostatný záměr ve smyslu citovaných ustanovení zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, protože původní záměr umístění a stavby stožárů VTE takto samostatně posuzován nebyl, neboť daná ptačí oblast v době posuzování původního záměru ještě neexistovala. Jakkoli ze správního spisu vyplývá, že v rámci obecného hodnocení vlivů původního záměru nejen na živou přírodu, ale na veškeré složky životního prostředí a na veřejné zdraví (viz § 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí), byl posuzován také potenciální vliv původního záměru na avifaunu, včetně populace tetřívka obecného, jednalo se, jak již bylo řečeno, pouze o jednu z dílčích řešených otázek v rámci celkového procesu „EIA“. Toto posouzení tedy v žádném případě nemůže být považováno za speciální stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody [byť jím je v daném případě rovněž Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství – srov. § 22 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 77a odst. 3 písm. w) zákona o ochraně přírody a krajiny, v relevantním znění] podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a případně na něj navazující speciální „naturové“ hodnocení věnované výlučně otázce dopadu záměru na ochranu populace tetřívka obecného a jeho biotopu v dané ptačí oblasti. Takové stanovisko k původnímu záměru vydáno nebylo a ani případné následné hodnocení provedeno nebylo, a to právě proto, že daná ptačí oblast v tu dobu ještě neexistovala.

pokračování

Je tedy třeba důsledně odlišovat obecné posuzování vlivů záměru na životní prostředí (případně jemu přecházející zjišťovací řízení) podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí od speciálního posuzování vlivů záměru na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. v tomto případě na populaci a biotop tetřívka obecného v dané ptačí oblasti vyhlášené nařízením vlády č. 28/2005 Sb. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že i „naturové“ hodnocení procesně probíhá, až na odchylky stanovené přímo v citovaných ustanoveních zákona o ochraně přírody a krajiny, podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (viz § 45h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny); má však jiný (specificky zaměřený) obsah než obecný proces „EIA“ (k tomu viz Miko, L., Borovičková, H. a kol. Zákon o ochraně přírody a krajiny. 2. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 218). V argumentaci žalovaného a zčásti i stěžovatele jsou tyto dvě otázky zcela nesprávně směřovány.

S uvedenými závěry pak úzce souvisí i skutečnost, že žalovaný sice v oznámení ze dne 13. 2. 2006 uváděl, že žádostí stěžovatele o změnu umístění dvou stožárů VTE bylo zahájeno „sloučené územní a stavební řízení o změně stavby před jejím dokončením“, fakticky však postupoval a rozhodl výhradě podle § 68 stavebního zákona, tj. o změně stavby před jejím dokončením. Rovněž tento postup hodnotí Nejvyšší správní soud jako nezákonný. Je totiž třeba souhlasit s názorem krajského soudu, že došlo-li ke změně umístění stavby, byť se jednalo o stejné parcely, mělo být o věci rozhodnuto v územním řízení; žalobou napadené rozhodnutí tak nemělo oporu v územním rozhodnutí o umístění stavby.

Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2005, č. j. SÚ/013/600/04/05, totiž bylo vydáno ve sloučeném územním a stavebním řízení ve smyslu § 32 odst. 3 stavebního zákona. Územní rozhodnutí přitom dle § 39 stavebního zákona muselo obsahovat (a v daném případě také obsahovalo) určení umístění stavby na pozemku (viz Doležal, J. a kol. Stavební zákon v teorii a praxi. 11. Vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2005, s. 103); cílem územního řízení tak bylo mj. rozhodnout o konkrétním umístění stavby na stavebním pozemku, přičemž byla zároveň sledována ochrana rozličných veřejných zájmů. Na této skutečnosti se nic neměnilo ani v případě, že bylo rozhodováno ve sloučeném územním a stavebním řízení, jehož výsledkem bylo pouze jedno rozhodnutí, mezi jehož podmínky dle § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, ovšem patřilo stanovení umístění stavby na pozemku.

Z uvedeného plyne, že i ve sloučeném stavebním a územním řízení bylo třeba dostát požadavkům obou těchto řízení, byť výsledkem bylo pouze jediné rozhodnutí. Totéž platilo pro případné změny tohoto rozhodnutí, docházelo-li ke změně umístění stavby; a to už z toho důvodu, že sloučené územní a stavební řízení se týkalo konkrétního umístění stavby na pozemku a k tomuto umístění se vyjadřovaly dotčené orgány státní správy.

Je přitom zřejmé, že v případě žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 25. 5. 2006, č. j. SÚ/089/248/06, žalovaný, jak již bylo řečeno, fakticky postupoval pouze dle § 68 stavebního zákona, přičemž žádost stěžovatele o změnu stavby před jejím dokončením ve smyslu citovaného ustanovení projednal pouze „v rozsahu, v jakém se změna dotýká práv, právem chráněných zájmů nebo povinností účastníků stavebního řízení, jakož i zájmů

chráněných dotčenými orgány státní správy“. Skutečnost, že věc měla být projednána v první řadě v územním řízení, potvrzuje např. § 62 odst. 1 písm. a) stavebního zákona, dle něhož *„ve stavebním řízení stavební úřad přezkoumá zejména, zda ... dokumentace splňuje podmínky územního rozhodnutí“*. Dle § 32 odst. 1 stavebního zákona bylo možné stavby umísťovat jen na základě územního rozhodnutí, a žalovaný přitom fakticky změnil územní rozhodnutí pouze rozhodnutím vydaným ve stavebním řízení.

K tomu dlužno dodat, že v případě žádosti stěžovatele o změnu stavby před jejím dokončením se jednalo především o změnu v umístění části stavby, přičemž stavba samotná nedoznala zásadních změn. V takovém případě bylo třeba trvat na tom, aby tato změna byla v souladu s územním rozhodnutím, přičemž o změně územního rozhodnutí bylo možné rozhodnout opět ve sloučeném územním a stavebním řízení ve smyslu § 32 odst. 3 stavebního zákona a § 65 stavebního zákona, který stanovil, že *„se stavebním řízením se spojují, pokud to nevylučuje povaha věci nebo nestanoví-li zvláštní předpisy jinak, i jiná řízení nutná k uskutečnění stavby“* (viz také citovaný komentář ke stavebnímu zákonu, s. 145-146).

Posouzení změny umístění stavby na zájmy chráněné zvláštními předpisy, včetně jednotlivých složkových zákonů v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, tak v souladu s § 126 stavebního zákona mělo proběhnout v novém územním řízení, případně ve sloučeném řízení o změně umístění stavby a změně stavby před jejím dokončením. Krajský soud byl ovšem toho názoru, že ve věci nebyl možný postup dle § 41 stavebního zákona, který upravoval možnost změny územního rozhodnutí, neboť se v daném případě ve smyslu tohoto ustanovení nezměnila *„územně plánovací dokumentace nebo jiné podklady pro územní rozhodnutí nebo podmínky v území“*. Nejvyšší správní soud však nevylučuje, jak již bylo naznačeno, že v tomto případě – vzhledem k tomu, že stěžovatel žádostí o změnu umístění stavby reagoval na výsledky místního referenda - mohlo dojít ve sloučeném územním a stavebním řízení ke změně územního rozhodnutí a nemuselo proběhnout zcela nové územní řízení. V tomto směru odkazuje Nejvyšší správní soud na § 94 nyní účinného zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který upravuje otázku změny územního rozhodnutí obdobně, jak to činil § 41 stavebního zákona. Zde odborná literatura s ohledem na kontext věci a možnost široké interpretace pojmu „změna podmínek v území“ dovozuje, že *„ačkoli podmínky pro změnu územního rozhodnutí jsou ... vymezeny na první pohled poměrně striktně, lze výčet důvodů pro změnu územního rozhodnutí pokládat spíše za demonstrativní. Není důvod neumožnit žadateli pro případ částečné změny jeho záměru možnost dosáhnout změny územního rozhodnutí nezbytné pro realizaci takto pozměněného záměru. S ohledem na to, že se jedná o omezení vlastnického práva volně nakládat se svou věcí (pozemkem) podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv, je třeba vykládat toto omezení restriktivně (pro libertate). Ostatně podmínka „jestliže se změnila podmínky v území“ je dostatečně široká, aby mohla umožnit změnu územního rozhodnutí na žádost žadatele prakticky kdykoli. Žádost o změnu územního rozhodnutí musí být však věcně odůvodněna a stavební úřad v řízení o změně územního rozhodnutí musí důvody uvedené žadatelem vyhodnotit, zda změnu územního rozhodnutí umožňují. Tuto úvahu musí stavební úřad přezkoumatelným způsobem popsat v odůvodnění rozhodnutí. Samotné podání žádosti o změnu územního rozhodnutí není důvodem pro rozhodnutí o změně územního rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2009, č. j. 2 As 68/2008 - 127)“* (Potěšil, L., Roztočil, A., Hrušová, K., Lachmann, M.: Stavební zákon - online komentář. 2. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2013).

pokračování

Podstatné je však především to, že, jak již konstatoval krajský soud, ve věci mohla být v důsledku změny umístění stavby dotčena celá řada veřejných zájmů chráněných zvláštními předpisy a tyto otázky měly být v územním řízení ve spolupráci s dotčenými orgány státní správy v souladu s § 126 stavebního zákona a zvláštními zákony řádně posouzeny, což se nestalo, resp. stalo se tak jen v omezené a nedostatečné podobě, když stěžovatel doložil z nezbytných vyjádření a stanovisek dotčených orgánů státní správy pouze vyjádření Vojenské ubytovací a stavební správy Litoměřice a Magistrátu města Ústí nad Labem, odboru životního prostředí (pouze k otázkám ochrany krajinného rázu, vodního hospodářství, ochrany zemědělského půdního fondu, státní správy lesů a odpadového hospodářství). Přitom, jak již bylo řečeno, ze správního spisu nevyplývá, že by např. další příslušný orgán ochrany přírody, Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, vůbec byl kontaktován. Na tomto nezákonném postupu pak nemůže nic změnit, jak správně konstatoval krajský soud, ani „interní sdělení“ právě Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 15. 6. 2007, č. j. 213/UPS/2007-3, podle něhož změna umístění 2 stožárů VTE nebude mít vliv na území evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí, a to už jen z toho důvodu, že časově následuje až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Krajskému soudu je třeba přisvědčit i v tom, že by nemělo žádný smysl provádět v řízení před krajským soudem důkaz spisem Krajského úřadu Ústeckého kraje, sp. zn. 190/3537/ŽPZ, jestliže nezbytné stanovisko tohoto orgánu ochrany přírody vydané podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny není součástí správního spisu v předmětné věci ani se o něm žalobou napadené rozhodnutí nezmiňuje a ani žalovaný či stěžovatel netvrdí, že by takové stanovisko krajský úřad pro účely daného řízení vydal.

Byť tedy Nejvyšší správní soud korigoval některé dílčí závěry krajského soudu, dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost jako celek není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 5 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů důvodně vynaložených v řízení o kasační stížnosti, z obsahu soudního spisu však plyne, že mu nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Osobám zúčastněným na řízení právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. března 2013

JUDr. Lenka Matyášová, Ph.D.
předsedkyně senátu